

CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ AL UNIVERSITĂȚII DIN ORADEA

Preambul

Prezentul cod reprezintă un contract asumat prin liber consimțământ de către membrii comunității academice ai Universității din Oradea (personalul didactic angajat și colaboratori, studenți, personalul nedidactic, doctoranzi, persoane fizice și juridice cu care există contracte de colaborare sau de parteneriat) prin care aceștia se angajează să respecte principiile morale care stau la baza unei conduite profesionale în acord cu valorile etice.

Codul cuprinde ansamblul standardelor morale generale, responsabilităților și regulilor practicii universitare obligatorii care privesc activitatea desfășurată de membrii comunității academice indiferent de poziția ocupată de aceștia în ierarhia instituțională și urmărește responsabilizarea morală a acestora în vederea creșterii calității serviciilor educaționale și de cercetare oferite publicului.

Universitatea din Oradea consideră prezentul cod mai degrabă ca pe un instrument de promovare a unei conduite dezirabile, în scopul prevenirii încălcării normelor eticii academice, decât ca pe unul de constrângere.

Principiile generale și normele particulare enunțate în cod pot face obiectul unor revizuri ulterioare.

Libertatea academică

Art. 1. În Universitatea din Oradea nu sunt permise presiunile și constrângerile de natură politică, economică sau religioasă.

Art. 2. Membrii comunității academice se vor abține de la acțiuni care lezează libertatea și dreptul la opinie și exprimare al celorlalți. În acest sens universitatea oferă un cadru în care să se poată manifesta dialogul critic, parteneriatul intelectual și cooperarea, indiferent de opiniile politice, credințele religioase sau orientările sexuale împărtășite.

Art. 3. Este strict interzisă desfășurarea oricăror acțiuni educative în spiritul îndoctrinării, dogmatismului sau manipulării cât și acțiunile care încalcă dreptul la dezvoltarea personală neîngrădită și la obiectivitate în cunoașterea și formarea educațională.

Integritatea și loialitatea

Art. 4. Membrii comunității academice sunt protejați de ingerințele externe asupra sferei de valori pe care instituția din care fac parte le promovează: respectul autonomiei personale, profesionalismul, onestitatea și corectitudinea intelectuală, responsabilitatea profesională și socială, dezvoltarea personală. Astfel Universitatea derulează programe academice la standarde înalte și acționează împotriva imposturii, amatorismului, superficialității și dezinteresului profesional.

Art. 5. Membrii comunității academice vor dovedi în orice împrejurare loialitate și vor promova prestigiul instituției și nu vor întreprinde acțiuni sau fapte care ar putea prejudicia imaginea sau interesele acesteia. Membrilor comunității academice nu le este permis să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea desfășurată, să facă aprecieri neautorizate în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care universitatea are calitatea de parte.

Onestitatea intelectuală

Art. 6. Membrii comunității universitare respectă dreptul de proprietate intelectuală, fiind interzise orice forme de fraudă în acest domeniu.

Art. 7. Sunt interzise și sancționate acțiunile de preluare a unor materiale (parțiale sau integrale) realizate de alți autori și prezentarea acestora ca rezultate ale propriei activități de cercetare (plagiat). În această categorie se încadrează și folosirea greșită a sistemului de citare, sau omiterea indicării sursei unor idei, rezultate ale cercetării sau alte tipuri de materiale.

Art. 8. În spiritul onestității și corectitudinii sunt interzise următoarele acțiuni:

- folosirea în cadrul examenelor și concursurilor a oricăror surse de informare nepermise de către examinatori
- realizarea și publicarea unor cercetări bazate pe rezultate confecționate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive
- introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare
- substituirea lucrărilor sau a identității persoanelor examinate
- înșelăciunea și facilitarea înșelăciunii
- orice tentative de corupere în vederea fraudei

Respectul și toleranța

Art. 9. Respectul demnității este un drept și în același timp o datorie pentru fiecare membru al comunității universitare, fiind astfel excluse orice manifestare sau formă de exploatare, umilire, dispreț, amenințare sau intimidare.

Art. 10. În dezbaterile intelectuale care au loc în cadrul Universității singurele instrumente admise sunt argumentele raționale, fiind interzisă utilizarea limbajului ofensator, atacul la persoană, precum și comportamentul insultător.

Nediscriminarea și egalitatea de șanse.

Art. 11. Fiecărui membru al comunității academice i se asigură egalitatea de șanse și tratamentul nediscriminatoriu în ceea ce privește atât activitățile desfășurate cât și dezvoltarea sa personală.

Art. 12. Membrii comunității academice vor exclude orice formă de favoritism și discriminare și sunt obligați să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale,

În acest sens este interzisă discriminarea prin utilizarea de către Universitate a unor practici care dezavantajează persoanele de un anumit sex sau etnie, în legătură cu relațiile sociale și profesionale, referitoare la:

- anunțarea, organizarea concursurilor sau examenelor și selecția candidaților pentru ocuparea posturilor vacante;
- încheierea, suspendarea, modificarea și/sau încetarea raportului juridic de muncă ori de serviciu;
- stabilirea sau modificarea atribuțiilor din fișa postului;
- stabilirea remunerației și a recompenselor sau a beneficiilor, altele decât cele de natură salarială;
- informarea și consilierea profesională, dezvoltarea profesională;
- evaluarea performanțelor individuale;
- promovarea profesională; aplicarea măsurilor disciplinare;
- dreptul de aderare la sindicat și accesul la facilitățile acordate de acesta.

Art. 13. Membrii comunității academice nu vor permite nici o formă de hărțuire în mediul academic. Se interzice astfel orice comportament care poate conduce la degradare, umilire sau intimidare și care poate afecta autonomia și capacitatea unei persoane de a-și îndeplini în mod firesc responsabilitățile profesionale și de studiu, sau de a-și exercita drepturile.

Art. 14. În spațiul universitar sunt interzise cu desăvârșire și sancționate orice forme de manifestare care pot fi asociate cu misoginismul, sexismul, rasismul, șovinismul, xenofobia, homofobia, hărțuirea în privința apartenenței la o religie,

etnie sau formațiune politică. Sunt de asemenea interzise orice tentative și acte de corupere sexuală.

Transparența

Art. 15. Universitatea din Oradea respectă principiul transparenței tuturor categoriilor de informații care interesează membrii comunității universitare, potențialii candidați, absolvenții, instituțiile cu care colaborează și publicul larg, asigurând o informare corectă.

Art. 16. Transparența este asigurată în toate activitățile care privesc admiterea, evaluarea, organizarea concursurilor pentru angajare sau promovare și utilizarea resurselor universității. Toate aceste informații sunt publicate pe pagina web a instituției sau sunt puse la dispoziție de purtătorul de cuvânt al conducerii universității.

Art. 17. În cazul realizării unor cercetări sau al publicării unor lucrări cu resurse materiale acordate de universitate sau de alte organizații, firme, persoane fizice autorii acestora sunt obligați să menționeze expres acest sprijin.

Art. 18. Cadrele didactice care organizează activități de evaluare (examene obișnuite sau competiții și concursuri) sunt obligate să informeze din timp și în detaliu condițiile desfășurării unei examinări (sarcinile obligatorii pentru accesul la examen, tematica, bibliografia, forma și criteriile examinării). La cererea studentului cadrul didactic va oferi o motivație explicită a notei sau calificativului acordate.

Conflictul de interese

Art. 19. Membrii comunității academice cărora le revin responsabilități de conducere și coordonare a diferitelor structuri ale universității, de evaluare sau de examinare vor lua măsuri pentru a evita sau soluționa adecvat situațiile care pot conduce la conflicte de interese, adică la situații în care interesul personal se intersectează și intră în dezacord cu interesul public, astfel încât poate fi pusă sub semnul îndoielii corectitudinea judecăților și a evaluărilor.

Art. 20. Sunt interzise practici precum favoritismul, nepotismul, aplicarea unor standarde duble în evaluare, ori acte de persecuție sau răzbunare.

Nu este permis ca membrii comunității academice care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul III inclusiv sau care au relații de natură personală ce pot să le influențeze conduita față de alți colegi să ocupe concomitent funcții care îi pot plasa într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în aceeași universitate. De

asemenea, membrii comunității academice din situația descrisă mai sus nu pot fi numiți în comisii de doctorat, comisii de evaluare sau comisii de concurs ale căror decizii îi afectează pe soți, afini, rudele până la gradul III inclusiv sau pe colegii cu care au relații de natură personală care ar putea să le influențeze conduita.

De asemenea, vor fi evitate situațiile în care persoanele care dețin roluri multiple în universitate pot lua decizii părtinitoare. În toate situațiile de acest gen persoanele în cauză se vor recuza din respectivele roluri și funcții.

Art. 21. Orice forme de corupție și/sau înșelăciune vor fi respinse cu fermitate și sancționate. Printre acestea: traficarea examenelor de admitere și absolvire, solicitarea de către membrii universității de bani sau cadouri, tentativele de mituire, solicitarea unor servicii personale, precum și favoritisme de orice natură, inclusiv sexuală.

Incompatibilități

Art. 22. Nu sunt permise următoarele incompatibilități:

- a) deținerea mai mult de două mandate consecutive a funcțiilor de rector, decan, președinte al comisiei de etică
- b) cumularea următoarelor funcții: rector, prorector, secretar științific al senatului, decan, prodecan, secretar științific al consiliului facultății, director de departament, director de unitate de cercetare, proiectare, microproducție.
- c) deținerea unei funcții de conducere sau a calității de membru în structurile de conducere de către persoanele care au suferit o condamnare penală definitivă, care au fost agenți sau colaboratori ai organelor de securitate, ca poliție politică
- d) funcția de lider de sindicat este incompatibilă cu orice funcție de conducere din cadrul universității

Nu pot fi exercitate următoarele funcții dacă persoanele care le exercită au calitatea de soț/soție sau rudă până la gradul III inclusiv:

- a) rector și funcțiile de director general administrativ, șeful serviciului de resurse umane, contabil șef, secretarul șef al universității, prorector, secretar științific al Senatului, decan
- b) membrii biroului consiliului facultății
- c) membrii biroului consiliului facultății/departamentului și secretara șefă a facultății/departamentului
- d) nu pot fi deținute funcțiile de șef de catedră și calitatea de membru al consiliului facultății dacă între persoanele care le exercită există calitatea de soț/soție sau rudă de gradul I

Comisia de etică universitară

Art. 23. Codul de etică universitară nu se substituie celorlalte regulamente în vigoare ale Universității din Oradea. În vederea coordonării și controlului aplicării normelor prevăzute de prezentul cod se constituie *Comisia de etică universitară* care are următoarele atribuții:

- a. Promovează în comunitatea academică conținutul codului de etică și ia măsuri în vederea aplicării prevederilor acestuia.
- b. analizează și soluționează reclamații și sesizări referitoare la abaterile de la etica universitară; constată și stabilește măsura în care faptele analizate constituie abateri de la conduita academică
- c. întocmește un raport anual cu privire la situația universității din perspectiva respectării principiilor și prevederilor codului de etică; în raport vor fi nominalizate toate persoanele ale căror fapte constituie încălcări ale eticii și deontologiei universitare și, dacă e cazul, finalizate prin sancțiuni aplicate de senat sau consiliul facultății, în funcție de gravitatea faptei.

În cazul în care cel sancționat disciplinar nu a mai săvârșit de la aplicarea sancțiunii alte abateri disciplinare într-o perioadă stabilită în funcție de gravitatea faptei, îmbunătățindu-și activitatea și comportamentul, autoritatea care a aplicat sancțiunea disciplinară poate dispune ridicarea și radierea sancțiunii, făcându-se mențiunea corespunzătoare în statul personal de serviciu al celui în cauză.

- d. propune și promovează eventuale modificări sau amendamente ale codului etic.
- e. notifică conducerea executivă a Universității din Oradea în ceea ce privește cazurile care fac subiectul legii penale și pune la dispoziția acestora toate informațiile pe care le deține cu privire la cazurile respective.

Art. 24. În vederea aplicării prevederilor din cod, comisia se auto-sesizează și primește sesizări privind încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită, formulează către conducerea universității recomandări de soluționare a cazurilor de încălcare a codului, elaborează studii și cercetări cu privire la aspectele eticii universitare.

Art. 25. Sub jurisdicția comisiei de etică universitară intră toate persoanele care fac parte sau au relații cu universitatea: studenți, doctoranzi, membrii ai corpului personalului nedidactic, ai corpului de conducere, cadre didactice titulare sau colaboratoare, precum și parteneri instituționali. Sub jurisdicția comisiei intră atât actele petrecute în interiorul universității și campusului universitar, cât și cele desfășurate în afara acestora în măsura în care implică membrii comunității academice.

Art. 26. Orice sesizare privind încălcarea prevederilor prezentului cod va fi analizată și dacă comisia constată abateri va înainta Senatului concluziile cercetării. În funcție de natura și gravitatea abaterilor dovedite comisia poate propune sau aplica sancțiuni, cum ar fi:

- avertismente scrise pentru încălcările de gravitate redusă
- retragerea unor drepturi pentru o perioadă determinată (suspendarea dreptului de înscriere la un concurs de avansare, sau de ocuparea a unei funcții de conducere, suspendarea dreptului de a fi premiat sau distins, retragerea dreptului de a participa la o competiție pentru obținerea gradației de merit, ș.a.)
- diminuarea drepturilor salariale
- pentru plagiat sau alte forme de fraudă intelectuală, cu sancțiunile administrative aplicate, persoanele a căror fapte vor fi dovedite nu vor mai putea publica lucrări în nici o publicație editată de universitate și nu vor putea participa la manifestările științifice organizate sub egida acesteia pentru o perioadă în funcție de gravitatea faptei. De asemenea, în funcție de situație, vor fi retrase din funcțiile de conducere și li se va suspenda temporar dreptul la avansare
- pentru plagierea unor lucrări studenții vor fi sancționați, în funcție de situație prin pierderea examenului și suspendarea pentru o anumită perioadă a dreptului de a se prezenta la examenul de licență
- pentru copiat sau facilitarea copierii, în funcție de situație, se vor lua măsuri care, dacă acțiunea de copiere se repetă, conduc la exmatriculare.

Sancțiunile stabilite de comisia de etică sunt puse în aplicare de către decan sau rector, conform prevederilor legale.

Art. 27. Hotărârile comisiei de etică se iau cu votul majorității membrilor prezenți, dacă numărul lor reprezintă cel puțin 2/3 din numărul total al membrilor. Membrii acestei entități au drept de vot deliberativ egal. Votul este nominal, poate fi deschis sau secret, după caz.

Prezentul codul este elaborat în conformitate cu LEN și cu Carta UO și este în acord cu regulamentele în vigoare.

Aprobat în Ședința Comisiei de Etică din 07.01.2011

Aprobat în Ședința Senatului Universitatii din Oradea Nr. 157 din 17.01.2011